

Beloon coronavaccinatie met meer vrijheden

Twijfel over een nieuw vaccin is begrijpelijk. Maar burgers moeten hun verantwoordelijkheid nemen, betogen *Marcel Verweij* en *Roland Pierik*.

Het duurt nog even voordat er een veilig en effectief vaccin tegen corona beschikbaar is. Maar de discussies over noodzaak, veiligheid, en verplichting zijn al in volle gang, en niet alleen onder mensen die bij voorbaat tegen zijn. Een eerste RIVM-enquête toont aan dat 11 procent van de bevolking zegt een coronavaccin niet te nemen (6/7), 18 procent twijfelt. En dat terwijl deelname aan het rijksvaccinatieprogramma stijgt; slechts 6,4 procent ziet af van het BMR-vaccin.

Dit is allerminst bevreemdend. Zolang er nog geen vaccin is, zullen veel mensen twijfels houden. Het onderzoek naar nieuwe vaccins is een wereldwijde race tegen de klok, en dat roept vragen op. Gaat het niet te snel? En als straks een of meer vaccins goede resultaten geven op effectiviteit en veiligheid, hoe zeker kunnen we ervan zijn dat ze ook echt tegen Covid-19 beschermen en dat bijwerkingen minimaal zijn? En zal de overheid de beste keuze maken in de aanschaf als er meerdere opties zijn?

Die overheid kan beter niet te snel beginnen met massale vaccinatie. Immers, mochten zich meer bijwerkingen voordoen dan verwacht, dan is dat een probleem

voor de coronabestrijding, bovendien ondermijnt dit het vertrouwen in vaccinatie in het algemeen.

Sowieso valt niet te verwachten dat meteen voldoende vaccins beschikbaar zijn voor iedereen en dat betekent dat de overheid keuzen moet maken. Wie komt als eerste in aanmerking? De meest kwetsbare mensen? Mensen die de grootste kans lopen om blootgesteld te worden en die het virus ook kunnen doorgeven? Juist deze groepen hebben vooral ook zelf sterke redenen om een goed getest vaccin zo snel mogelijk te willen hebben. In die eerste fase zal ook nog steeds onderzoek nodig blijven naar bijwerkingen en wellicht ook om de effectiviteit van verschillende vaccins te vergelijken.

Dat betekent dat, als er stapsgewijs meer, en uiteindelijk voldoende vaccins beschikbaar komen voor iedereen, er ook meer bekend zal zijn over veiligheid en effectiviteit. Pas op dat moment wordt het fenomeen van vaccinatieweigering urgent. Immers: willen we groepsimmuniteit, dan zal een heel groot deel van de bevolking gevaccineerd moeten zijn.

Al bestaat nu nog veel twijfel, verwacht mag worden dat de meeste mensen zich zullen willen laten vaccineren - en helemaal als we een tweede golf hebben meege-

maakt of opnieuw in een lockdown zitten. Als velen dan toch nog weigeren, kan dat betekenen dat we allemaal vaker of langer in een lockdown of anderhalvemetermaatschappij zullen blijven zitten.

Er kunnen dan ook andere maatregelen genomen worden, die zowel het veilig samenleven als (indirect) de vaccinatiegraad bevorderen. Laat bijvoorbeeld iedereen die gevaccineerd is dingen doen die anderen nog niet kunnen of mogen in verband met verhoogd besmettingsgevaar: concerten, voetbalwedstrijden of horeca bezoeken, massaal carnaval vieren of demonstreren tegen het regeringsbeleid - zonder anderhalve meter afstand.

Is dat onredelijk? We mogen van burgers verwachten dat ze hun verantwoordelijkheid nemen om geen risico te vormen voor medeburgers. Eén manier is om dit te doen is door je te laten vaccineren. Vasthouden aan beperkingen is een andere optie. Wat zou u kiezen?

Marcel Verweij, hoogleraar filosofie aan Wageningen University, en **Roland Pierik**, hoofddocent rechtsfilosofie aan de UvA, onderzoeken hoe een democratische overheid moet omgaan met vaccinatie twijfel.